

a 81 només un cas *-inyà* (1461), segueix encara unànime *-enyà* fins a 1474; després la invasió francesa interromp la correspondència, i en reprendre-la en el període 1474-1537, ja la forma *Perpinyà* està generalitzada (RLR LII, 400-414). I no obstant, un cerdà el 1509 escrivia encara *Perpenyà* en una carta des de Puigcerdà (CCandi, *Mi.Hi.Cat.* II, 189). Avui cogn. *Perpenyà* amb *e* és com ho registro a la Garrotxa (a Maià: Ll I, 25).

CONCLUSIÓ FONÈTICA. La base PERPENNIANUM és irreprotxable. El resultat *-pənyà* no s'alterà en *pinà* sinó tardanament, per efecte del vulgarisme modern propi dels parlars rossellonesos, que els ha fet canviar p. ex. *genoll* en *ginoll*, *Marqueixanes* en *Marquixanes*, *Serdenyà* en *Serdinyà*, *esqueixar* en *esquixar*, *Alenyà* en *Alinyà*; cf. encara *Argelers / Argilers*.

Es tracta simplement d'un derivat del NP romà arxiconegut PERPENNA, de família (segons sembla) etrusca (família estudiada per Schulze, 88ss.); molt difós a Hispània ja anteriorment, i més amplament que en temps del general romà que hi lluità al costat o contra Cató, Sertori, Pompeu etc. Com he explicat als articles *Albanyà*, *Albinyana*, i altres, aquests noms acabaren formant-se tots entre nosaltres, amb sufix *-IANUM*, renovació estereotipada de l'*-ANUM* arcaic.

Aebischer, que es guia per la informació, sempre superficial i antiquada, de Pierre Vidal, fa, en *Top.* 55 i 119, innecessària complicació d'una qüestió simple. També coixeja, com sempre, per ignorància de la fonètica catalana, i per l'esclava submissió a les formes documentals. La manca de dades anteriors a 925 no és, com explico, indicatiu de res. Tampoc n'hi ha p. ex. de Cornellà etc.

Citem com fonts de complementària informació (sobretot les primeres, valuoses): M. J. Henry, «Recherches sur l'anc. constitution municipale de la ville de Perpignan» (*Mémoires Acad. Inscr.*, París 1843). Auguste d'Oriole, «Les Consuls de Perpignan» tesi Univ. Tolose, 172 pp., *Perp.* 1892. Pierre Vidal, *Guide des Pyr. Or.* 57, 58; *Guides Joanne*, 60, 36.

HOMÒNIMS a França: Skok (§ 756) cita un *Perpignan* en el dept. del Gard i un *Prépigieux* frprov., dept. Ain (sense precisions, i absents dels nomenclàtors); aquest sens dubte provinent d'un *PERPENNIACUM, que deu ser el que ell citava, a la p. 11, llatinitzat com *Perpiniacum* en un doc. del S.XIII, dels p.p. Dom Bouquet.

Aebischer parlà bastant de l'ús de *Perpinyà* com a NP, donant-li una importància excessiva, tanta que se li acabà d'embrollar en els seus dubtes, i «cofis-imofis» fins a suggerir-li una absurda creació post-antropònima² i molt secundària, del cabdell. Realment és cert que apareix amb aquest caràcter, molt copiosament. Documentem-lo, doncs.

Molt escampat des de princ. S. XIII, per tot Cat., amb caràcter de prenom a. 1231: *Perpinyà* de Segalers en doc. de Vic (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 433); 1238: *Perpinianus* a Taradell (id. ib. II, 441); 1241: *Perpinianus* de la Mambra (id. ib. II, 452, 453); 1256: *Perpinià*; 1265: «de *Perpiniano*» (*InuLC*, s. v.); 1275: «*Perpenyà* de Peralta» (RLR IV, 359); c. 1283: «*Perpe<n>yà* de Gatins fa --- vall de Ribes» (RLR IV, 58); 1308: «*Perpenyà* Pedrolo, paraire de *Perpinyà*» (RLR VIII, 50). I molts més de posteriors, (no sense algun d'anterior, veg. Aebischer).

També NP femení. Però observa —cosa singular— que justament el femení és freqüentíssim, i documentat ja abans que com a masculí: a 1157: «de *Perpiniana* femina» (*InuLC*, 644); 1210: «P<etr>i de *Na Perpiniana* de Corniliano» (*InuLC*, s. v. *Na*). Ara bé aquest femení també es va usar amb caràcter d'adjectiu gentilici o de provenença, aplicat a la tela de draps que fabricaven els teixidors de *Perpinyà*; i així ha quedat estereotipat en el dialecte milanès: «*palpizana*: una stoffa che viene da Perpignano» (Angiolini, *Diz. Milanese*, Salvioni, *Fonet. del Dial. Milanese*, p. 103). Això, juntament amb l'antiguitat i freqüència del femení, és impressionant i guidor. *Font de la Perpinyana*, fins en el País Valencià: a Morella, a la dena de La Roca (XXVII, 169.18). Car es veu que els homes també sovint han pres aquest nom: pel de la dona que els va engendrar o proveir d'herència: «*Perpiniani* de Na Rossa» és el testimoni més antic que trobo del masculí (abans del citat el 1231 i es veu que rep aquest nom de ser fill de «Na Rossa», una dona que era 'perpinyana', o sigui natural de la ciutat de *Perpinyà*! Car també l'any 1210 veiem un testimoni de «*Petrus de Na Perpiniana* de Corneliano»: o sigui 'Pere, fill d'una perpinyanesa' que se n'havia anat a viure a Cornellà. I fins n'hi ha que els digueren, més abreujadament, «*En Perpinyana*»: a Tuir hi ha un vell mas més conegut per «*Mas d'en Perpinyana*» (XVII, 78.4).

Heus aquí, doncs, que aquell NP *Perpinyà* que tant important semblava a Aebischer s'ha esvaït com una filagarsa de boira quasi diàfana, i sense importància històrica: un de tants posttopònims a la manera de *Barceló* tret d'una *Barcelona*, *Tarragó*, *Osó* etc.

A *Perpinyà* o rodalia sembla haver-hi hagut un nom ibèric, inconnex lingüísticament, amb el tardà llatí PERPENNIANUM; en monedes en lletres ibèriques, que hom llegeix BIURBI (Schmoll, *Vorkelt.Fdg.Hisp.* 62); sobre el qual s'han fet bastantes especulacions d'anàlisi lingüística, totes més o menys incertes; basc (o ib.-bc.) *-bi* = *-be* 'dessota'. + *ur* 'aigua' o 'riu?'; altres, encara més incertes les he exposat als art. *Biosca*, *Jorba* i algun altre; una de les més aventurades és la que a base d'una lectura monetal narbonesa *prprcn-*, en sil·labari, llença Whatmough,